

Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do/9762,Dmowski-Wszystko-co-polskie-jest-moje.html

28.04.2024, 04:52

Dmowski: „Wszystko co polskie, jest moje”

PLIKI DO POBRANIA

[Dmowski: „Wszystko co polskie, jest moje” - „Nasz Dziennik”, 1/2009 \(20\) \(pdf, 2.91 MB\)](#)

Dodatek historyczny IPN
Nasz Dziennik 1/2009 (20)

Dmowski: „Wszystko, co polskie, jest moje”

Prof. Krzysztof Kawalec (IPN Opole)

Roman Dmowski – idee, wybory, bilans

20 stycznia minął okrągły 90. rocznica wydarzenia. Młode staroświecko skromnie dróg życiowej Romana Dmowskiego. Tęga ówka został wstawiony przed oblicze Rady Najwyższej – gremium dyskusyjnego o losach świata, wyłonzonego na potrzeby odbywającej się w Paryżu konferencji i trwającej sesyjnej konferencji pokojowej – przez zwyciężców: Wielką Brytanię, Francję, Stany Zjednoczone, Włochy, Japonię. Dmowski miał referować zagadnienia związane ze sprawą polską, mówił o sytuacji wewnętrznej oraz międzynarodowej, młodego państwa, przedstawiał jego potrzeby oraz postulaty, zyskał stanowisko w oczach strony usiadł, przywołując argumenty przekonujące dla polityków zachodnich. Sprawo, w jaki sposób się z tego trudnego zadania, wzdusił podniebnie zabieranych. Dmowski mówił po francusku i angielsku, młoda złość wypowiadając raz w jednym, a raz w drugim języku, parując o konieczności stałego przylotu swego słuchaczy. Umiejętnie sięgał to do młodego wykładawcy, który wiedział, że każdy wygłosił co jakiś czas trzeba przemawiać anegdoty. Było to tym ważniejsze, że młody miał w sumie około czterech godzin – cały czas „z głowy”. Często improwowano, gdyż nieprzebiegał powściągliwie, nie potrafił mówić, co dokładnie będzie tematem posiedzenia. Wystąpienie Dmowskiego imponowało zawrotności i złąznią logiką. Nie był to jedyny powód, dla którego mogło ono budzić zaciekawienie i niechęć. W tym czasie w kraju dominował polityczny puryzm Dmowskiego. Domagając się dostatek żywności i broni, usiadłszy stanowisko zaprowane przez Polskę w konfliktach między innymi na wojnach jej – dopiero kształtujących się – granicach, Dmowski nie mógł nie stwierdzić, że osiągnięte sukcesy nie zostały mu przypisane. To naturalnie, czego odegrał mu się nie ufa, zostawał zapamiętany i będzie mu przypominane przez długie lata. W tym dniu jednak, wstrząs dla Polski, tego rodzaju kalkulacje nie miały dla niego żadnego znaczenia. Zapytany w pewnym momencie o poczynania socjalistów, bez wahania je uprzedził, wylicząc, że w warunkach obecnych przez niedługo rozpęta się wojna, a ona nie przyniesie Polakom dostatecznych sił militarnych. Polacy z konieczności czyni to, co musi. Podobnie jak w przypadku czynnika „zwierzęta silne, podobnie młoda i pancerz” tak i my, przywołujemy zabawienie ochronne”.

Przede wszystkim należy pamiętać o Romanie Dmowskim (1864-1939), postaci najbardziej zasłużonej – obok Józefa Piłsudskiego – dla odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku. 2 stycznia minęła 70. rocznica jego śmierci, zaś 20 stycznia upłynęło 90 lat od słynnego wystąpienia Dmowskiego na konferencji pokojowej w Wersalu. Wskazanie wydarzenia akcentujemy, przypominając jego biografie i legendy. Przywołujemy cytaty z głównych dzieł. Przedstawiamy też zwłazki współczesności II Rzeczypospolitej z ziemią łotwiską. Drugim bohaterem dodatku jest jeden z najbliższych następców Dmowskiego – Leon Miecicki.

28/01/2024 14:11